Ч. 238 (14.782). Львів, четвер 28. жовтня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
Банку Чеських Легіон. Прага „Діло“.
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Британська дипльоматія намагається відзискати впливи у Лісабоні.

Як відомо, підчас еспанської громадянської війни Портуґалія вповні солідаризується з Німеччиною та Італією. Це поважно занепокоїло британську публичну опінію, бо Портуґалія — це традиційний союзник Великої Британії. Ще підчас наполеонських воєн заключили обі держави вічний союз проти Наполеона, який обовязує до нині. Він дає Анґлії право на випадок війни уживати портуґальських пристаней як морських баз. Портуґалія що раз то більше підупадала; рівночасно закріплювались у ній британські впливи.

Тепер британська дипльоматія розвинула живу акцію, щоб знову затіснити взаємини з Портуґалією. Наради в цій справі йдуть рівночасно у Льондоні та в Лісабоні, куди виїхав один із найздібніших британських дипльоматів Сельбі та куди небавом вишлють спеціяльну репрезентаційну військову місію.

Японсько-британська перестрілка.

Райтер подає зі Шанґаю: Вчора (вівторок) рано японський літак обстрілював зі скорострілу британську станицю біля Джезфільд Парк; британські вояки відповіли стрілами. Японський літак скоро відлетів — мабуть британська куля його ушкодила.

Японський уряд повідомив нотою британського амбасадора в Токіо, що він бере на себе відповідальність за інцидент під Шанґаєм та готов винагородити всі втрати, що їх він спричинив.

ЯПОНЦІ ЗАНЯЛИ ШАНҐАЙСЬКИЙ ДВІРЕЦЬ ТА ЧАПЕЙ.

В годині 6. рано на шанґайському двірці появився японський прапор. В год. 7.30 японці пішли до дальшого наступу. Японські літаки обстрілювали китайців, які відступаючи, підпалили дільницю Чапей, щоби спинити рух японських військ. Ці останні здобули північний беріг Шушуреґ і опанували ціле Чапей. Над цілою дільницею мають японські прапори.

Морський і летунський звязок між Францією та Альжиром перерваний.

СЛІДСТВО.

З огляду на те, що кілька разів збомбардовано на Середземному Морі французькі звязки, припинено на необмежений час комунікацію з Альжиром. Кораблі та літаки, що мали нині відчалити з Марселю, не відчалили. Военні кораблі мабуть ескортуватимуть пасажирські на шляху Марсель—Оран або принайменьше на найбільше загрожених відтинках.

До пристані Фурнель на Мінорці, де якийсь гидроплян збомбардував французький пароплав, відплив французький военний корабель, щоби прослідити справу на місці.

СССР покине комітет неінтервенції?

Льондонський щоденник „Стар“ подає з добре поінформованих московських кол, що уряд СССР накаже свому амбасадорові в Льондоні Майському покинути комітет неінтервенції.

НЕ ХОТЯТЬ ПЛАТИТИ.

Ця вістка зродилась мабуть з того, що амб. Майський хотів відмовитись в імени СССР брати дальшу участь у коштах неінтервенції, ковляв: вона не дає ніяких вислідів. За намовою Ідена Майський не зложив ще в цій справі жадної ноти, але СССР стримується від дальшої сплати рат комітетові неінтервенції.

НАРАДИ ПІДКОМІТЕТУ НЕІНТЕРВЕНЦІЇ.

Вчора відбулося засідання підкомітету неінтервенції, яке тривало 5 годин. Отвираючи його Іден ствердив, що комітет досі натрапив на труднощі в трьох справах: 1) дати, коли оба еспанські уряди дістануть права воюючих сторін; 2) завдання комісій, що мають зорґанізувати евакуацію добровольців з Еспанії; 3) привернення морської та сухопутної контролі.

Амбасадор СССР Майський виступив проти символічного відкликання частини добровольців. Совітський уряд згодиться признати права воюючої сторони національному урядові щойно як ствердить, що всі чужинні добровольці відкликані та що до Еспанії не висилає вже ніхто ніякої помочі.

Італійський амбасадор Ґранді запропонував, щоб до Еспанії вислати 2 комісії, зложені з 6-ох членів, представників Франції, Анґлії, Італії, Німеччини, Портуґалії та СССР. У проводі цих комісій станув би головний комісар з одної з невтральних держав. Мін. Іден з вдоволенням ствердив зміну становища Італії.

Справи символічного відкликання добровольців рішили не торкати. Щодо відновлення морської та сухопутньої контролі рішено, що її введеться рівночасно, коли буде вже дефінітивне рішення про відкликання доброовльців. Чергове засідання підкомітету неінтервенції відбудеться в пятницю.

Комісаря Галилеї не убив араб?

Арабський щоденник „Фалястін“ подає, що французька поліція арештувала в Бейруті якогось вірменина, який признався, що вбив британського комісаря галилейської округи Палестини. Ця — зрештою ще не потверджена — вістка сензаційна, бо, як відомо, замах на комісаря Галилеї був безпосередньою причиною теперішніх протиарабських репресій у Палестині.

Наші міста й села.

Радо помістимо й інші голоси на ту саму актуальну й болючу тему. — Редакція.

Від якогось часу, від заломання „нормалізаційного“ курсу чути у нас щораз більше голосів за консолідацією наших розпорошених сил. Політична сторона цієї справи — це річ наших політиків, — хочу лише звернути свою скромну увагу на одну занедбану сторінку нашого сірого громадянсько-суспільного життя, на брак співпраці наших міст із селами над розбудовою нашого господарського життя. Села живуть одним життям, міста другим.

Що ріжниця між нашим містом і селом була у нас завжди, цього хіба ніхто не заперечить. Міста давали все товчок до зорґанізованого життя. Тут найперше засновувались читальні „Просвіти“, „Соколи“, кооперативні осередки і всякі інші культурно-освітні чи господарські установи. Наші міщани перші посилали своїх дітей до шкіл (не беру під увагу нашої інтеліґенції), підготовляючи в той спосіб кадри української інтеліґенції, яка становить мізок нації. Майже всі наші міста ставали зразком для довколичних сіл і потягали своїм прикладом села до громадянської роботи. Не диво, що з часом зродилася у міщан своєрідна зарозумілість у відношенні до селян. Часто можна було стрінутись з явищем може досить нездоровим, але характеристичним для всіх майже міщухів, якто українець з міста кепкував собі з простого селянина, з його неповоротности, чи малої свідомости.

Та часи зміняються. Змінилося теж життя наших сіл і міст. І хоч наші міста до сьогодні не зреклися своєї вищости над селом і досі мають претенсії до проводу, то проте у дійсному житті, коли йому добре приглянемось, можемо запримітити, що тут і там село починає „переростати“ місто. Сміло заризикую твердження, що деякі наші містечка багато нижче стоять у суспільно-громадянській роботі від свідомих сіл. Причина в тому, що в місті маємо кількох представників кількох партій чи ідеольоґічних напрямків, які свою енергію викладовують на боротьбу нераз за дуже малі справи та розпорошують свої сили якраз тоді, коли треба творити один спільний фронт проти зазіхань на наші і так слабі міста. Села менше з партійного боку розбиті і тому вислід суспільно-громадянської праці кращий. Майже у кожному селі маємо читальню „Просвіти“, до якої горнуться всі без ріжниці віку, як діти до матері. Мало є вже таких сіл, де не булоб кооперативи для загального закупу й збуту, через яку люди закуповують всі потрібні для села товари та збувають надвишку сільсько-господарських продуктів. Не згадую вже про молочарську і кредитову кооперацію, яка теж густою мережею охопила наші села. Щораз більше хліборобів обєднується у кружках „Сільського Господаря“, які досить інтенсивно працюють над піднесенням матеріяльної культури наших сіл. Вишкіл Хліборобської Молоді, зорґанізований при кружках С. Г., підготовляє цілі кадри молоді на майбутніх добрих господарів-громадян. Щораз то більше сіл охоплює своєю діяльністю „Рідна Школа“, яка при

помочі своїх кружків закладає дитячі садки та опікується молоддю в дошкільному і позашкільному віці.

Майже кожне свідоміше село має гарний „Народний Дім", в якому містяться звичайно всі установи села. Селяни починають масово читати і передплачувати нашу пресу. Бачимо, як на наших очах наш селянин перемінюється з пасивного і неповоротного продуцента та зїдача хліба на свідомого і активного громадянина.

А загляньмо до якогось нашого міста чи містечка: читальні звичайно світять пусткою, бо загал міщанства в краю, треба з прикрістю ствердити, мало цікавиться культурно-освітною чи якоюсь іншою громадянською роботою. Міщанин волів проходжуватись хідниками міста, чи навіть пересидіти десь у шиночку, ніж піти до читальні або скласти собі самому гурт знайомих, що працювалиб дружньо на громадському ґрунті. Кооперативи та приватні українські склепи по наших містах ледви клигають, бо міщанство (а навіть великий відсоток нашої інтелігенції) далі „по традиції" полагоджують свої орудки в чужинецьких фірмах. Часто можна стрінутися з дуже цікавим і характеристичним явищем, що жид, який мусів вибиратись із села, їде до міста, закладає якусь крамницю і тут, у місті, доробляється маєтку головно на нашій клієнтелі, бо польська від жидівських крамниць що раз більше бокує. Клієнтеля наших крамниць по містах складається здебільша зі свідомих селян, які навчилися все купувати у себе в кооперативі, то й у місті їдуть до своєї крамниці.

Не кожне місто чи містечко може теж похвалитися „Народнім Домом". А про поширення української преси і книжки серед нашого міщанства можуть найкраще сказати наші видавництва, які мусять спирати свою діяльність виключно на інтелігенції і селянстві.

То, що наші міста трохи рухаються, живуть та дещо розвиваються (що так страшенне хвилює і дратує сусідів), треба завдячувати нашій інтелігенції, яка живе по містах, бо міщанства у масі (про одиниці не говоримо) при громадянській роботі майже не видко. Не можна цього казати про всі наші міста, бо маємо й такі, які зуміли своїм прикладом і працею двигнути цілі повіти, але тих небагато. Загально наші містечка духово, організаційно ба навіть морально підупали і стоять нижче від свідоміх сіл. Причина в тому, що ми досі майже всю енергію спрямовували на піднесення духове, моральне і господарське наших сіл, забуваючи зовсім про міста. Це наша велика похибка. Ще і тепер наша інтелігенція, що живе по містах і надає напрям усій роботі в повіті — більше цікавиться життям селянина, як близького сусіда-міщанина. Здебільша наша інтелігенція живе зовсім осторонь від міщанства, а міщанство від інтелігенції і часто себе взаємно вони не розуміють. Міщани є звичайно горді і вразливі, знову інтелігенція інколи занадто підкреслює свою духову вищість і через те доводить до всяких непорозумінь. А тимчасом наші міста опановують чужі.

Такий стан не може далі істнувати. Наші міста мусять отрястись з того маразму — місто мусить бути живе, рухливе, йти з духом часу й поступу.

Що залишилося з Вавилону і Ніневії? Колись ці міста були центрами рухливого життя, до яких спішили купці з усіх усюдів. Пророки віщували їм загибіль тому, що не жили по закону. І по них осталася лише згадка. Це може статися з нашими містами, які не шанують законів національного розвитку. Треба нам тямити, що з усіх сторін йде наступ на наші села і міста. Недавно читали ми в пресі, що ПКО призначило другий уже з черги міліон на допомогу купцям, що хочуть переїхати з центральної Польщі до наших міст. Банк Польский для тої самої цілі призначив теж сто тисяч золотих. А що ми на те?

Ми мілонів не маємо, — хоч моглиб мати. А будемо мати їх тоді, коли вложимо більше праці над освідомленням наших міщан та приготуємо ґрунт тим, що хочуть прийти до міст зі сіл. Наші міста мусять навязати тісний звязок зі селами і шляхом спільних нарад, анкет, тощо намічувати спільний плян праці так у місті, як і на селі, щоб забезпечити себе перед наступом, щоб зберігти хоч наш дотеперішний стан посідання. Переладоване село мусить знайти місце в місті. Місто мусить поволі перемінитися з чужого торговельного і промислового центру в наш торговельно-промисловий центр. Наше село було колискою української нації — наші міста мусять стати колискою українського промислу і торговлі.

Міщанство повинно тямити про свою світлу у нашій історії традицію і взяти ініціятиву розбудови міст у свої руки, простягаючи водночас помічну руку своєму меншому братові зі села. Бо селянин, навіть інтелігент, що вийшов зі села, при своїй нераз великій свідомости і добрій волі небагато може зробити в чужому місті, зате зовсім інакше виглядатиме справа розбудови наших міст, коли міщанство зрушиться з теперішнього просоння. Українське міщанство у Львові почало вже рухатись, дарма, що передові міщанські діячі у Львові здають собі справу з недостач їх організації та цілого руху. Зате українське міщанство в краю стоїть усе ще де-де позаду. Можеб справді був час — рушити цю болючу справу з місця.

Андрій Качор.

З польської преси.

Демагоґія ендеків.

К. Чапінський аналізує у варшавському „Роботніку" з 27. ц. м. (ч. 323) у статті п. н. „Ендеки радять" резолюції начальної ради „Стронніцтва Народовего", що радила минулої неділі у Варшаві. Автор статті погоджується з критикою, „оплаканих взаємин" у Польщі. Зрештою, невідомо, що ендеки пропонують позитивного. Ендеки пробомкують лише глухо про „устрій народови".

Але що це за устрій?! Відомо напевно лише одно: так чи інакше жидів усунуть і позбавлять прав. Але що крім того? Селянин, робітник, умові робітники домагаються у Польщі прав і впливу на хід державних справ. Суть рішень ради в тому, що вона бажає зосередити увагу громадянства на — жиді. Бий жида! — це альфа й омега. Це небезпечне отуманювання Польщі, кажучи словами молодоконсервативної „Політики". Раде бідкала, що в суспільности відбувається процес „радикалізації" настроїв. Спостереження слушні. Причини — відомі. Тим бажанням рада стверджує, що настрої громадянства не розвиваються по думці „Стронніцтва Народовего". А в закордонній політиці знову подібне становище — відсутність глибшої аналізи, відсутність позитивного становища.

Виходить — кінчить автор — що „Стронніцтво Народове" знайшлося у сліпій вуличці.

Протисеміцькою демагогією бажає закрити реальні, суспільні проблеми.

Безоглядна опозиція.

„Дзеннік Польскі" з 28. ц. м. (ч. 296) розкриває позакулісову боротьбу у справі вибору голови ендецької партії. Було 4-ох кандидатів на голову партії. Тому, що не дійшло до компромісу ідеольоґ ендецької партії Роман Дмовський забажав, щоб головний комітет поставив на першому місці листи адв. Ковальського з Лодзі.

Перемога адв. Ковальського коментована як тріюмф групи „непримирених", прихильників — безоглядної опозиції, рівнобіжної до „фронту Моржˮ.

Д-р Белецький перепав нібито як надто компромісовий до акції О. З. Н.

—о—

Дня 27-го ц. м. упокоїлася в Бозі, заосмотрена Найсвятішими Тайнами

ЮЛІЯ З МЕДВЕЦЬКИХ ЛЮБІНЕЦЬКА

вдова по священнику в 75 році життя.

Похорони відбудуться з дому жалоби при вул. Пуласького 16. в пятницю 29. ц. м. в год. 2-ій попол. на Личаківський цвинтар, про що повідомляють Рідню, Приятелів і Знайомих

Доньки, Сини, Синова, Зять і Внук.

Закарпаття.

НОВИЙ ВИДІЛ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ПРОСВІТИ.

Напередодні Всепросвітянського Зїзду (16. X.) відбулися в Ужгороді Загальні Збори Т-ва „Просвіта", на яких вибрано одноголосно такий Виділ: голова д-р Юлій Бращайко, члени: о. А. Волошин, о. д-р Міньо, Ст. Клочурак, Мих. Бабота, Ю. Манівчук, Дмитро Німчук, Ірина Невицька, Федір Ревай, Йосиф Данко, Фр. Агій, В. Свереняк, д-р Комаринський, Іван Роман і В. Гренджа-Донський. Заступники: д-р Данило Стахура, проф. Олекса Іванчо, Василь Клемпуш, Ю. Довбей, Іван Ґриґа і Петро Попович. Ревізійна Комісія: д-р Мих. Бращайко, Юліян Ревай, Мих. Ердевдій, Авг. Штефан, д-р Володимир Бірчак.

НАРАДИ ПРОСВІТЯНСЬКОГО ЖІНОЦТВА.

В рямках Всепросвітянського Зїзду в Ужгороді з ініціятиви місцевої жіночої секції відбулися дня 16. ц. м. наради просвітянського жіноцтва над оживленням жіночого руху і співпрацею жінок по читальнях „Просвіти".

Наради відкрила голова секції п. Ірина Невицька привітом гостей і зазивом до нашого жіноцтва стануги в ряди зорґанізованих працівників у цьому важному моменті, який настав тепер для нас на Закарпатті.

П. Ольга Стахурівна-Байлюк відчитала звіт з діяльности жіночої секції в Ужгороді за чотири роки, себто від її заложення в листопаді 1933. р., і подала інформації про закладання таких секцій на провінції.

Зацікавленим роздано реґулямін секції.

З черги п. Ольга Долинська подала звіт з діяльности товариства „Домашній Промисл", яке також заложили ужгородські жінки і яке гарно розвивається.

З гостей із провінції взяли участь у річевій дискусії пп. Єлисавета Петрашко, учителька з Білох, Анна Мандзюкова, учителька з Вишних Ремет, п. Марія Хоминцева з Мукачева, Кепаза, учителька з Вишних Верецок-Скотарського і п. Устіяновичева з Берегова.

ОСНУВАННЯ ТОВАРИСТВА „ПЛАСТ".

Дня 16. X. відбулися установчі Загальні Збори Т-ва „Пласт". По прочитанні й ухваленні статутів вибрано старостою (головою) д-ра Володимира Бірчака; до Управи вибрані: А. Устіяновичева (заст. старости), Іванна Гірна, Пугач (звітодавець), Іван Роман (скарбник), Володимир Кобзар (спортовий референт), Оксана Голубінківна, Балицький (секретар); заст.: Береш і Рубінович. До Ревіз. Комісії: дир. А. Алиськевич, Остап Зелик. Мировими суддями вибрані: д-р Богдан Алиськевич та О. Клочуракова.

УСТАНОВЧІ ЗБОРИ „СТУДЕНТСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО ФОНДУ" ІМЕНИ КНЯЗЯ КОРЯТОВИЧА В УЖГОРОДІ.

Дня 17-го жовтня ц. р. відбулися під проводом о. дир. Августина Волошина і д-ра Мих Бращайка установчі збори „Студентського Допомогового Фонду ім. кн. Корятовича" в Ужгороді при участи 86 осіб. По рефераті про тяжке матеріяльне положення українського студентства у Празі, Брні і Братиславі та по короткій інформації про підготовну працю Фонду, що зреферував д-р Стефан Росоха, розвинулася жива дебата. Всі промовці вказували на потребу активної допомоги студіюючій молоді. Потім прийнято статути і вибрано управу Фонду: голова: д-р Микола Долинай, заст. голови: поп. Юл. Ревай, секретар: д-р Іван Сакач, скарбник: Микола Бабота; члени: д-р Людвик Миня, суд. радн. Юлій Перевузник і д-р Микола Попович. Ревізійна Комісія: Авг. Штефан, о. дир. Дмитро Попович і д-р Микола Підмалівський.

До Українського Громадянства!

З ПРИВОДУ СВЯТА ОЩАДНОСТИ 31. ЖОВТНЯ Ц. Р.

Міжнародній Конгрес для ощадности, що відбувся в році 1924. в італійському місті Медіолянї, призначив день 31. жовтня, як день щорічно присвячений на цілому світі, **щоб поширювати ощадність.**

Всі культурні народи світа ведуть у цьому дні пропаганду за поширюванням вищої думки масової ощадности в найширші маси народу; уряджують богослуження, збори і наради; видають книжки, летючки і часописи, призначені для агітації за цією ідеєю.

І ми також від десяти років святкуємо з іншими народами той **„День Ощадности“**, свято роздумування про обезпеку себе і своїх та рівночасно свято громадянської журби, щоб помножилося майно всього українського народу та принесло нам усім **гаразд!**

Бо найдрібніші гроші, складані у своїх українських касах, збільшують не тільки маєток своїх вкладчиків, але разом зібрані своїми та у своїх установах дають великі народні капітали, що йдуть на кредит для рільників, ремісників, купців і промисловців, щоб поширювати наше господарство та дати зарібок для своїх рук і принести добробут для всього українського народу.

Правда, з року на рік росте у нас число кредитових кооператив, підноситься постійно сума оборотових капіталів, **але цей ріст іде за повільно,** як порівняємо ті завдання, що стоять тепер перед нашими кредитовими установами, до котрих кожного дня звертається наш український рільник, ремісник, купець і промисловець та наша кооперація всіх видів, щоб допомагати їм до господарської розбудови українського народу.

А нашому селянству треба дати гроші на докупно землі, де це можливе і на поліпшення рільного господарства; нашим ремісникам і купцям та промисловцям треба помагати позичками, щоб підіймали свої варстати праці; нашу кооперацію треба засилювати кредитами на закуп і збут рільничих продуктів, як також на виріб промислових витворів і закладання промислових млинів та фабрик, щоб і безробітні найшли там працю.

Але на те все є у нас **за мало гроша для господарської розбудови**, бо ми досі придбали ощадністю українського громадянства кільканацять мілїонів золотих у наших кредитових установах, а нам треба кільканадесять мілїонів на розробок і розбудову господарського життя на всіх ділянках.

Тому, коли ми хочемо жити і розбудуватись на всіх господарських ділянках і коли хочемо побороти безробіття, прибільшити наші варстати праці та упромисловити наше село й місто, то **мусимо нашу ощадність негайно приспішити, прибільшити і поширити на ввесь український нарід, на кращу долю для нас і наших дітей!**

Нехай складають свій гріш в українських установах не тільки ті українські громадяни, що мають покладні гроші, але й усі громадяни, що їх не мають, але можуть і є обовязані складати, хочби й сотиками та найменшими кількостями. **Але нехай складають постійно і безпереривно,** бо з тих масових, поголовних, дрібних ощадностей **зберуться великі гроші, що дадуть нам ті мілїони,** яких нам треба **на розбудову правильного господарства.**

Щоб до цього доцільно дійти, ставимо гаслом цьогорічного нашого Свята Ощадности: Творім усіми силами **наш фонд господарської розбудови!**

Надзірна Рада Товариства „Ощадність“ у Львові визначила на відсвяткування цьогорічного свята ощадности неділю 31. жовтня 1937 р. для міста Львова, а місяці листопад і грудень 1937 р. для свят ощадности у краю.

Подбаймо всі, старші, молодші і наймолодші, заможні, незаможні і бідні, — всі, у кого бється українське серце, щоби здійснити **велике діло власними силами.**

Львів, дня 22. жовтня 1937 р.

ЗА НАДЗІРНУ РАДУ ТОВАРИСТВА „ОЩАДНІСТЬ“ У ЛЬВОВІ:

о. Дамян Лопатинський, Денис Коренець.

ЗА УПРАВУ:

Д-р Кость Левицький, Остап Луцький.

„Православія, унія і галицька преса“.

ПРАВОСЛАВНЕ „СЛОВО“ НЕ ДОДЕРЖАЛО СЛОВА

Варшава, 24. жовтня.

В квітні ц. р. православне варшавське „Слово“, орган митрополита Дениса, у полеміці з нами заповіло, що не реагуватиме більше на „злобні“ буцімто і „неправдиві“ інформації „Діла“ про відносини у Православній Церкві в Польщі.

Одначе „Слово“ не додержало слова. Оце в найновішому числі того російсько-польського часопису появилась характеристична передовиця під наведеним угорі наголовком. Стаття, написана зрештою в діловому тоні, розглядає причину і тон підходу української галицької преси на чолі з „Ділом“ до православних справ та імпутує нам, що буцімто ми **бажалиб бачити Православну Церкву греко-католицькою та раді би були, колиб Православна Церква розвалилась (!).**

Крім того, навязавши до критичної оцінки українською пресою шестої унійної конференції в Пинську, „Слово“ використовує становище нашої преси, щоб нас переконати, якто ми (критикуючи православну владу) самі є безсильні супроти намагань влади і римо-католицького духовенства.

„Слово“ — як видно — попадо вже в надто великий полемічний патос. Передовсім як „Діло“, так і вся національна українська преса, виступаючи з критикою православних відносин, **не організує католицького хрестоносного походу на православних, лише пятнує немудру і непослідовну політику російської, чужої, хитрої верхівки у Правосл. Церкві, що своїми нещасливими „жестами“ запропащує справу мілїонів українського і білоруського православного населення.** Не залежить нам зовсім на розвалі Правосл. Церкви, тільки навпаки, але маємо святий **обовязок боронити прав і долі наших православних братів,** що забіраючи особисто у своїх церковних справах голос на сторінках української галицької преси, солідаризуються з нами у спільній оборонній акції проти нищення їх Церкви чужим, напливовим, [illegible] елементом.

Найкращий доказ сказаного — становище редакції **правосл. „Волинського Слова“,** що в ч. 30. з 17. ц. м., обговорюючи нашу статтю на актуальні правосл. справи, висловлюється так: „З приємністю стверджуємо, що в оцінці ролі та значіння Православної Церкви в житті українського народу **наше громадянство є однозгідне** (підкр. ред. „В. С.“). У цьому запорука майбутнього успіху тієї боротьби за здійснення прав української віруючої маси в межах Церкви, яка провадиться уже від 15 років.

Пригадуємо, що ще недавно редакція „Волинського Слова“ гостро нас атакувала за наше **незмінне становище у правосл. справах,** називаючи між іншим статті в „Ділі“ **„несамовитими тінями“.**

Отже питаємо тепер: Чи треба нам кращого аргументу проти псевдо-аргументів православного офіціозу, чи краще може було „Слову“ не ломити свого слова?

*

На маргінесі тої замітки слід занотувати, що в мин. четвер правосл. митрополит склав візиту міністрові освіти. Візита тревала понад годину і підчас неї — як кажуть — після звіту митрополита з поїздки до Румунії обговорено справу майбутнього президентського декрету дотично Православної Церкви у Польщі.

Гром.

З польських справ.

ОСНОВНА РЕОРГАНІЗАЦІЯ ШТАБУ О. З. Н.

Польська преса пише, що причиною димісії полк. Ковалевського були непорозуміння з полк. Коцом на тлі оцінки політичного положення у Польщі і нової тактики. Політичні кола Варшави запевняють, що персональні зміни в О. З. Н. не обмежаться лише до полк. Ковалевського. Кажуть, що цілий штаб О. З. Н. підпаде основній реорганізації. Провідні кола О. З. Н. кладуть тепер сильний натиск на зорганізування власної преси.

ПЕРЕД НОВОЮ ЗАЯВОЮ ПОЛК. КОЦА.

Полк. Коц намагається теж поладнати відносини у т. зв. таборі легіоністів, у якому чільні чинники ведуть рішучу акцію проти О. З. Н. Щоб вибристи з цього дивоглядного положення, полк. Коц скликав на суботу 30. ц. м. параду окружних голов „звйонзку легіоністів“ і „звйонзку леовяків“. Відправа легіоністів відбудеться у президії ради міністрів у присутності марш. Сьміглого-Ридза, який виголосить теж промову. Політичні кола запевняють, що полк. Коц виголосить при цій нагоді політичну заяву засадничого характеру, в якій торкнеться актуальних справ.

ПЕРЕД ЗМІНАМИ В УРЯДІ?

Польська преса пише, що по повороті Сьміглого-Ридза з Румунії дійде до змін в уряді. Політичні кола запевняють, що зміни в уряді тісно вяжуться з новою активністю О. З. Н.

Хроніка Совітської України.

„ВИБОРЧА БОРОТЬБА".

Розпочалася на Совітській Україні заповіджена вже давно „передвиборча боротьба". Хто саме з ким бореться — не видко, зате видко навіть незамасковану і незручну діяльність авторів цієї чергової інсценізації. Київські „трудящі" манифестують свою радість з приводу того, що московські „трудящі" висунули „мудрого Сталіна" як кандидата до виборів! Комедія, яких мало!..

На Совітській Україні покищо „вожда народів" не висувають. Зате висувають там „найкращого сталінця" — Молотова, „улюбленого Лазаря Мойсеєвича Кагановича", „залізного наркома" Ворошилова, тощо, — словом самих „українців". З „місцевих" „кандидують": Чубар, Петровський, Косьор, президент Академії Наук Богомолець, харківський безпартійний робітник Микола Колесник, Затонський. Ця остання кандидатура до Ради Національностей свідчить, очевидячки, що Москва вирішила покищо зберегти цей майже останній орнамент „українства", перенісши його до цілком бездіяльної Ради Національностей та усунувши від активної праці на Україні. Робиться ці „вибори" одноманітно, трафаретно: на загальних зборах колективу виступає обовязково безпартійний і пропонує висунути кандидатуру такої то особи, яку збори одноголосно й ухвалюють, обовязково радіючи з цього приводу та обовязково пригадуючи „найгеніяльнішу людину нашої доби"...

ДАЛЬША ЧЕРГА „ШКІДНИКІВ."

В останньому часі „викрили" „націоналістичне шкідництво в Держлітвидаві (державному літературному видавництві) УССР. В чім же воно полягало? „Вороги народу" фабрикували дорогі видання, які редагували „фашистівські запроданці", Хвилі та інші. Народню творчість і клясиків літератури опоганювали, недоцінювали. Наприклад „Енеїда", твори Лесі Українки, Тесленка, Грабовського, збірки народніх пісень виходили зі „шкідницькими" націоналістичними передмовами. Переклади російських клясиків робили так, що геніяльні твори ставали непридатними для читання, наприклад переклад „Анни Кареніни", що його зробив Варава. Вороги навіть намагалися видати „Чорну Раду" Куліша та твори другого українського націоналіста Б. Грінченка!..

ДИТЯЧІ ВИДАВНИЦТВА.

Пощастило ворогам пролізти і до дитячого видавництва. Вороги намагалися прищепити дітям націоналістичні погляди, подаючи їм клясиків, відповідно опоганюючи їх. Так — наприклад — зробили з „Кобзарем" Шевченка для дітей „націоналісти" Осипчук та Костенко.

Взагалі дитячу літературу на Совітській Україні створили не тільки письменники, які виключно працюють в цій галузі. Поети Тичина і Рильський збагатили її власними віршами та перекладами московських клясиків (Пушкін, Єршов) і сучасних совітських поетів російської та жидівської літератури. Письменники Головко та Панч дали дітям оповідання про громадянську війну. З українських спеціяльно дитячих письменників слід спинитися на творчості поетки Наталі Забіли. Ліричними віршами дає поетка дітям твори про тварини, птахи, вона використала влучно фолькльорний мотив про „Півника, курочку та хитру лисичку". В географічно-пригодницькому жанрі виступає письменник Трублаїні, показуючи дітям природу, людей та тварини. Українську казку опрацьовує письменниця Іваненкова, з її казок діти довідуються про життя тварин, пташок, рослин. З ріжноманітною актуальною сучасною тематикою виступає письменник Донченко. Письменник В. Владко пише з галузі наукової фантастики (чи довго вони ще встережуться від обвинувачень у націоналістичному шкідництві!?). Значно поширена на Совітській Україні дитяча література й іншими мовами: російською, молдаванською, особливо жидівською.

Проте не завжди і не всюди на Совітській Україні так толерують жидівське населення. Швидко відбудеться у Винниці цікавий судовий процес про ліквідацію трьох жидівських колгоспів. Під суд віддали секретарів місцевих районових партійних комітетів (тоб то в усякому разі комуністів) голов районових виконавчих комітетів, тощо.

ПІДГОТОВЧІ РОБОТИ ДО ПАМЯТНИКА ШЕВЧЕНКА У КИЄВІ.

У Києві йде робота над виготовленням педесталу для памятника Шевченка і скелі, на якій стоятиме постать поета. У майстерні різьбаря Манізера в Ленінграді закінчено погруддя Шевченка і виготовлено 5 постатей, що будуть на памятнику; іде робота над виготовленням ще вісьмох постатей. Як відомо, памятник Шевченка має стояти в комсомольському (колишньому Миколаївському) парку Києва проти університету на тому місці, де стояв колись памятник Миколи I.

НОВІ АРХЕОЛЬОГІЧНІ РОЗКОПИ В КИЄВІ.

У центрі колишнього стародавнього Дітинця — в садибі ч. 2 при вулиці Короленка у Києві, напроти місця, де була недавно зруйнована Десятинна церква, розкопи Академії Наук виявили масивний фундамент стародавньої (першої) Десятинної церкви, що її збудував князь Володимир наприкінці X. століття. Фундамент залягає на глибині до 4 метрів, висота його 1.25 метрів, складено його з великих звалів дрібнозернистого пісковика та міцно скріплено вапняковим розчином рожевого коліру.

Л.

—o—

ЕДМОН АБУ. 5

Трагічний комік.

— У тому, що ви кажете є трохи правди, але якби я мала помститися на Шийці, то я зробилаб це як чесна жінка і не потребувала би до цього спільника.

— Пані! Дозвольте вам іще раз сказати, хоч це може буде вам неприємно, що в цій справі ваша особа не є для мене симпатією. Я вас поважаю і вважаю вас за чесну. Навіть я шаную характер вашого чоловіка, хоч він повівся зі мною ганебно. Якби не його характер, я був би порахувався з ним інакше. Я пропоную вам своє майно і не хочу від вас любови, ні дружби, ні вдячности, ні чемностти. Я можу дати вам слово чести, що навіть моя нога не буде у вашому домі. Ми ніколи не будемо виступати разом на людях, ви можете робити, що вам подобається, з виїмком одного: вашої поведінки супроти вашого чоловіка. Я домагаюся тільки одного...

Павлина розкрила широко очі:

— Домагаюся тільки одного — місця поруч вас у льожі в театрі на вісім вистав. Шийка бавився моїм коштом, а тепер я хочу перетягти публику на свій бік, щоб вона сміялася з нього.

Павлина знала вдачу свого чоловіка і зрозуміла, що така помста булаб для нього тяжким ударом. Вона уявила собі, які моглиб бути наслідки такої помсти.

— Ви шалені, мій пане! Чи нема сотні інших способів для такої помсти? Ви-ж моглиб наприклад вислати його на два-три місяці на Сибір!

— Ні, це дуже важко. У вашім краю люди мають дуже погане поняття про Сибір. Крім цього: хоч я маю великі гроші і титул князя, я не маю в урядових колах відповідного впливу.

Вона задумалася на хвилину, після чого сказала:

— Одно слово: Ви пропонуєте мені такий інтерес — виміняти свою добру славу на ваше майно.

— Навіть не те, бо я не маю ніякого інтересу в тому, щоб вам відбирати вашу добру славу. Ви зможете за якийсь час подати до прилюдного відома, які були пункти нашої умови. Я зі свого боку теж зможу вас оборонити; мені залежить тільки на тому, щоб задуманий плян удався. Коли він удасться, всі будуть знати, що ви чесні. Цеж тільки жарт. Я ангажую вас на вісім вистав до своєї льожі і то за таку ціну, якої не дав іще ніодин директор у світі артистці, ще й полишаю вам право повідомити цілий світ про нашу комедію.

Павлина прохала часу до надуми на тиждень. За той час її товаришки радили їй однозгідно приняти пропозицію князя. Одні тішилися, що вона зробить їм місце у театрі, коли виїде до Росії, інші хотіли трошечки надірвати її добре імя. Вони змальовували перед нею негідну поведінку її чоловіка, солодощі помсти, незвичайну ролю в такій помсті і користи, які вона з цього витягне. Вона слухала цього всього розсіяна, якби замріявшись. Нелегко розяснити примхи жіночого серця! Хто з вас повірить, що вона згодилася врешті на безглузду пропозицію князя тільки тому, що вона вмирала з туги за своїм чоловіком і хотіла його побачити?!

Вона відмовилась приняти від князя великі гроші. Це був перший доказ її чесности. Треба було її благати, щоб вона згодилася надягнути на себе дорогі сукні, після доказів, що цеж необхідні костюми для її ролі. 1-го грудня вона виїхала із своячкою Марією. 15-го вона приїхала до Петербурга чудовими санями з княжими гербами. Ціле місто звернуло на них увагу. Князь випередив їх на два дні раніше і в місті знали вже всі про їх приїзд: росіяни, французи і сам Шийка.

Павлина зараз почала жаліти своєї постанови. Загальний рух публичної опінії збентежив її. Коли вона йшла Невським Проспектом, то кожний мужчина нагадував їй своїми рухами Шийку — під кожухами всі чоловіки чомусь подібні.

Князь дав їй два тижні часу, щоб відпочила після дороги. Потім вона просила ще тиждень, тому, що Шийка не мав виступати. Вона вичитувала щодня афіші з таким самим почуванням, як громадяни підчас терору читали спис засуджених на смерть. Павлина не мала приємности ні з тоалет, ні свого дому, ні з незвичайних вибагів довкола себе.

Її сальон уважали одним із чудес Петербурга. Стіни були в ньому з білого мармуру, меблі стилеві, у вікнах замісць завіс ряди камелій, насередині кімнати павук із криштального шкла з якихось рідких печер, довкола канапи росли якісь чудові квіти, що кидали фантастичні тіні. На всі ці дива Павлина майже не звертала ніякої уваги. Її кухар добував із свого мізку надаремне найглибше своє знання; це був якийсь славний провансалець, що служив був на дворі якогось німецького князя — перекуплений за великі гроші князем Васильковим, щоб перейшов до нього на службу. Всі вигадувані ним лакоминки не смакували Павлині; вона не мала апетиту. А проте, коли вона ходила у Парижі до ресторанів із своїм чоловіком, що вона там вміла зїсти за один вечір!

6-го січня (нового стилю) їй принесли до хати афішу. Там була заповіджена песа, в якій мав грати Шийка: „Вечера Магдалини". Павлина начеб дістала ножем у серце. Вона рішила написати лист до свого чоловіка. Написала його і казала його передати особисто Шийці. У листі вона оповідала ніжно та щиро, прохаючи вибачення, все, як справді було: „Я вже сама не знаю, що маю зі собою робити, я сама-самісінька, не маю в кого порадитися, ані з ким поговорити. У день нашого шлюбу ти обіцяв мені свою поміч та опіку. Прийди тепер допомогти мені!"

(Докінчення буде.)

З природи і життя.

На сірому кінці.

Як відомо, мірилом культури та добробуту даного народу чи мешканців якоїсь держави є умови, серед яких проживає більшість його населення, — т. зв. життевий рівень, чи „життева стопа", як це зовуть популярно. Про неї ліпше, ніж усякі оптимісти, які особисто знаменито стоять матеріяльно і розсівають як найліпші погляди, говорить статистика. Вона, хоча це тільки ряд мертвих, некрикливих цифр, кричить голосніше, ніж найбільший мегафон. Таким пророчистим голосом кричить польська статистика з останнього року, що представляє урядовими цифрами, який нужденний є ступінь добробуту в польській державі і як життя у цій державі стоїть низько в порівнянні з її европейськими сусідами.

Споживання — мірою культури.

Стан споживання це міра рівня культури та цивілізації, що найбільш впадає в очі. Як представляється рівень життя в державі, де тепер живемо, видно із статистики, яку подає „Мали Рочнік Статистични" за 1936 р. Ось нпр. на одного мешканця Польщі випадало в 1935. р. 9 кг. цукру, — а в Німеччині 23,2 кг., у Франції — 26, 7, Австрії — 29,3, Швеції 46,3, Англії — 47,9, Данії — 58.5.

Не ліпше є зі зужиттям мила. В Польщі припадає на 1 мешканця 1,5 кг. мила на рік, тому мешканці Зах. Европи слушно можуть мати опінію, що наш край — це „країна мурзаїв", бо на жаль, і в нашім краю неліпше під тим оглядом положення, ніж у решті держави.

Моторизація і електрифікація.

Ці два вище згадані чинники характеризують нинішне життя культурної країни. Статистика і тут невблагано вказує ріжницю культурних рівнів — бо коли в Польщі в 1935. р. на одного мешканця припадало 82 кільоватгодин електричної струї, то в Чехословаччині — 193, у Франції — 346, в Німеччині — 404, в Швайцарії — 1219! А прецінь нинішня доба — це доба електрики.

Не ліпше і з моторизацією, себто багатством даного краю на моторові поїзди. Ось нпр. у Польщі на 1000 мешканців припадає навіть не один самохід (0,7), підчас коли в Чехословаччині на 1000 мешканців є їх 7,4; у Фінляндії — 8,1; Бельгії — 18,7; Норвегії — 20,4; Данії — 34,4; Англії — 40,1, а у Франції — 48,6.

Розуміючи, яку вагу має брак моторових возів, головно підчас війни, і з огляду на це, польський уряд постійно накликає своє громадянство до купівлі авт, мотоциклів тощо. Одначе з другої сторони видимо, що з тої самої сторони є перепони, що не дадуть громадянинові ані сповнити бажання уряду щодо моторизації, ані піднести культурного рівня свого життя, як про це свідчить ось який приклад: в однім польськім лікарськім часописі жалується один провінціональний лікар, що коли він на якійсь ліцитації купив старенького „Форда" для вигоди своєї і втіхи своїх пацієнтів, яких міг через те частіше відвідувати, то скарбовий уряд довідавшись про те, миттю з місця збільшив йому подвійно суму податку.

Телефон — культурною вигодою.

До одних із найцінніших здобутків людської культури належить телефон. Кількість телефонів у даній державі теж свідчить про її добробут та оживлені торговельні та товариські взаємини. Статистика і тут вказує пророчисто на ступінь культурного побуту, серед якого живемо, бо коли в 1935. р. нпр. в Данії на 1000 мешканців припадало 101 телефонів, у Швайцарії — 88, Англії — 47, Німеччині — 45, Бельгії — 39, Австрії — 36, Франції — 32, Еспанії — 12, то в Польщі на 1000 мешканців всього 6 телефонів.

Журба про публичне здоровля.

Найважнішим покажчиком культури даної суспільности є опіка над хорими. І тут невблаганна статистика каже, що коли нпр. в Швайцарії випадало в 1935. р. на 10 тис. мешканців 106 шпитальних ліжок, у Данії — 92,4, Швеції — 89.7, Німеччині — 87,2, Австрії — 67,1, Чехословаччині — 35,7, — то в Польщі на 10 тис. мешканців було всього 21,2 ліжок. Це явище тим смутніше, що в тій державі є найбільше в Европі хорих на т. зв. суспільні (масові) недуги, головно на сухоти (коло 1 міл., з того на отверті сухоти коло 300.000). Значить, що 300 тис. заразливих сухітників ходить між здоровими і розсіває смертоносні заразки сухіт, бо для більшости з них нема приміщення в лікувальних заведеннях. Через брак відповідної опіки вмирає щорічно коло 70 тис. сухітників.

Немилосердна статистика вказує і на причини цього жахливо низького побуту широких мас населення. Ними є низькі зарібки працівників, стан помешкань переважної кількости населення і замалі суспільні підмоги для бідних та недужих. На це звертають увагу лікарські чинники і тому в лікарській пресі раз-у-раз появляються голоси за поправою умовин праці, поліпшення побуту та рівня життя широких мас.

Ці цифри і замітки відносяться у великій мірі, а може і переважно до нашого краю, де зубожіння широких верстов доходить до дна нужди і де часто не можна вже говорити про жадну „життеву стопу", лише про „життеве дно". Доказом цього є нпр. лікарські досліди на Лемківщині і Бойківщині в літі 1936. р., які виказали, що кожний 20-ий оглянений лікарем був хорим на сухоти і мав воло, а що 50-ий недужав на трахому (заразлива недуга очей т. зв. популярно „єгипетське запалення очей").

Цих кілька сторінок побуту і життя широкої маси населення держави, що їх ясно і недвозначно ілюструє цифрами „Мали Рочнік Статистични", вказує, що багато ще треба праці і зусиль, щоб рівень життя широких мас населення польської держави піднести вище і уподібнити до рівня життя, гідного культури нашої доби.

З ЖИТТЯ ЗВІРЯТ.

ЛИЛИКИ І КВІТИ.

Для запилювання квітів мають важне значіння комашки (нпр. бджоли та ін.) і деякі пташки (колібрі, нектарники, деякі роди папуг). Одначе ніхто не припускав, що і ссавці можуть відгравати в розвою квітів важну ролю, як це заобсервував голяндський учений ван дер Пійль. Переводячи досліди на острові Джаві (Ява) коло індій він помітив, що лилики запилюють там коло 20 родів квітів; навіть більше, бо показалося, що лилики дуже добре надаються до запилювання квітів.

СМАЧНИЙ НЕКТАР ДЛЯ ЛИЛИКА.

Між явайськими лиликами і квітами заходить свого роду змова: лилики запилюють квіти, а зате квітка дає їм солодкий нектар і пилок, що є присмаком для лиликів. Лилики мають спеціяльно пристосований язичок до побирання нектару і пилку квітки. Язичок може часом бути довгий і на 5—6 цм. На його кінці находяться ніжні бородавки або рогові виростки, так що язик лилика цілком подібний до язика пташків, що запилюють квіти.

Учені називають квіти запилювані лиликами „хіроптерофільними". Належать тут головно агави і банани. Коли западе вечір, тоді коло агав кружляє ціла хмара цих ссавців з характеристичним пищанням і осідають коло квітів, шукаючи смачного нектару. При тому переносять пилок із квітки на квітку. Дивно, що мужеські квіти рослин запліднюваних лиликами отвираються ввечір лиш на одну ніч і мають тоді дуже багато пилку, а звиваються вранці. Характеристичне, що ці квіти, якби хотіли приподобатись лиликам, видають неприємний для нашого нюху запах, що подібний до запаху лиликів. Ці квіти належать звичайно до родини припенних, себто виростають просто з грубої галузки чи пня. Можуть рости всюди, на степі, в лісі і в глибині тропікальної джунглі.

Проф. Поршт пробує пояснити таке пристосування лиликів і квітів тим, що в квітах громадиться в тих краях багато рідкого нектару, а птахи і звірі часто його пють. Після довгого часу наступило пристосування язичка птахів і лиликів до квітки, а з тим і спроможність запилювання.

Опянливі напитки первісних народів.

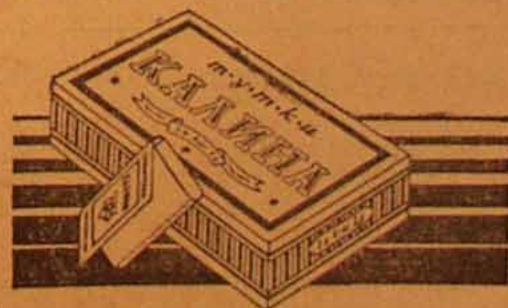
Нема майже на світі жадного народу чи племени, де не вживали би якогось опянливого напитку. Всюди, і в культурних народів і півдиких чи диких, люди вживають якогось дурману, що впроваджує їх в інші від нормальних настрої і приносить розвагу від щоденного життя. Ця прикмета шукати штучних незвичайних вражінь та настроїв є спільна майже у всіх народів, і культурних, цивілізованих і в півдиких чи диких.

Опянливі напитки народів, що живуть первісним, незакаламученим цивілізацією, способом життя, є переважно рослинного походження. Улюбленим напитком мешканців безмежних азійських степів є кумис, який витворюють в той спосіб, що піддають ферментації кобиляче молоко. Цей напиток знають степовики Азії вже дуже давно, а наш літопис із княжих часів згадує, що підчас татарського панування на Україні в XII. і XIII. стол., наших князів частували татарські хани м. ін. кумисом. Африканські мурини виробляють з ріжних родів збіжжа пиво, зване мерісса, або помба. Індіяни пють напиток сома з рослини сома, а мексиканські індіяни горілку „пульк" з аґави. На Камчатці пють тамошні тубильці вивар з мухоморів. Індіяни Південної Америки пють напиток „чіча", або як його звуть у Бразилії кашірі; вони роблять його в той спосіб, що пережовують зернятка кукурудзи, а потім заливають водою. По ферментації смачний напиток готов. Мешканці полудневих морей пють напиток „кава" приладжений з кореня рослини „піпер метистікум".

Індіяни з Півн. Америки виробляють напій зі соку явора.

Як бачимо, майже у всіх людських племен находимо опянливі напої, які в них знані від непамятних часів.

—o—

І мерці придадуться.

Підчас кількох останніх років випрацювали совітські лікарі методу, яка позволяє побирати кров до трансфузії (переливу крови людям, що мають своєї замало, нпр. по скровавленні) — з трупів осіб, що померли наглою смертю. У Совітах до таких дослідів крови трупів осіб, що нагло померли, не бракує, бо там все багато осіб вмирає „наглою смертю".

Кров із тих наглопомерших, відповідно перехововувана, надається до вжитку навіть по кількох тижнях. Кров ділять на групи і коли нпр. якийсь шпиталь потребує крови до трансфузії, то вистане йому лиш замовити кількість і групу крови. Ця метода є щойно в дослідах і дає, як подають лікарські часописи, добрі вислідни, одначе щойно в будуччині покажеться, чи можна буде її ширше застосувати у практиці.

Сторінка без політики.

Віденська почта всіх знаходить.

Шифрові адреси, що їх важко відгадати.

„Віденська почта всіх віднаходить" — чваняться густо-часто віденці і справді мають чим хвалитися, бо віденська почта славна зі своєї солідности і точности, доручує не тільки листи заадресовані звичайним, хочби й нечитким письмом, але вміє теж розшифровувати ріжні чудачні адреси і відшукувати адресатів. Чужинці, які несподівано виїзджають з Відня, можуть бути певні, що листи, які приходять після їх відїзду, напевно прийдуть до їх рук, бо віденська почта завжди відшукає загублені сліди адресата. При тому багато віденців залюбки виставляють терпеливість почтових урядовців на важку пробу і кидають до скриньки листи заадресовані може й дотепно, але урядовці мусять собі іноді добре наломити голову, щоби розчовпати в чому річ.

Буває, що головний почтовий уряд дістає щоденно 500—700 листів, яких адреси є справжніми ребусами. Розвязуванням таких ребусів мусять займатися почтові урядовці.

Шерльок Гольмс у почтовім уряді.

Відповідна скількість рутинованих урядовців працює там. Вони мусять мати не тільки хист розвязувати загадки, які іноді так пасіонують людей, але мусять мати ще й при тім чималу освіту й знання. Під рукою мають вони безліч лексиконів, чужомовних словників, краєвих і закордонних адресових книг, атляси і інші того роду помічні засоби. Крім того такі урядовці мусять ще бути своєрідними Шерльоками Гольм сами.

І справді при допомозі свого хисту та згаданих підручників вдається урядовцям розвязати 80—90 відсотків таких почтових ребусів і доручити до відповідних рук. Всі інші листи відсилають до тих почтових урядів, з яких вони вийшли. Таким чином у віденських почтових урядах і в Долішній Австрії назбирується річно 500.000 ріжних посилок, при тому самих листів до 60.000. Але навіть і з того числа бодай четвертину „рятують" згадані уряди і відшукують тих, що листи вислали, або навіть доручують адресатам.

Музичний „шлягер", як адреса.

Посилки, що замісць адрес і прізвищ мають число авта, телефону, або щадничої книжечки не приносять урядовцям ніяких труднощів і адресат дуже точно і швидко дістає свою посилку. Вже гірша справа, коли на коперті є „сліпе" письмо, або „дзеркальне" письмо. Якийсь дотепний віденець скомбінував одного разу „сліпе" письмо з „дзеркальним" і такий ребус відшифрувала теж віденська почта.

Одного дня прийшов лист із Берна, на якому почтовий урядовець прочитав, похитуючи головою: „До композитора"... і нотні лінійки та на них кілька тактів нотного письма. Одначе один музикальний урядовець глипнув на ноту, переспівав під носом мельодію написану на адресі і дописав на коперті та у своїй службовій книжці адресу: „Герман Леопольді". Не даром Відень називають містом пісні, бо музикальний урядовець пізнав негайно, що тих кілька тактів було початком пісні, популярного „шлягеру" віденського композитора Германа Леопольді.

„До ясноволосої панянки на високих закаблуках".

Листи, на яких є: „До переплетника книжки...", або листи з портретом якогось відомого мистця, завжди правильно доходять до свого адресата.

Також і любовний лист, що його вислав якийсь закоханий молодець під адресою: „До ясноволосої панянки на високих закаблуках, довідатися у грайзлерні Н. Н. (тут ішло імя і прізвище) дійшов під відповідну адресу.

Очевидно, що щоразу приходять листи від людей, які хочуть виставити віденську почту на пробу і комбінують найдивніші адреси і видумують правдиві загадки. Напр. одна листівка, що прийшла із закордону мала таку адресу:

Листівку у Відні дістане той пан,
Що на селі має власний лан,
Вулицю звуть від назви ресторану
У сімнацятій дільниці ту особу знану
Покажуть усі, бо він там кравець... і т. д.

Ціла адреса написана віршом, до того ще поганим, щоб завдати урядовцям якнайбільше труду. І ця листівка теж дійшла по довгих трудах до рук адресата.

Віра в чуда.

Небавом, за кілька тижнів настане пора, в якій зовсім іншого роду посилки будуть наспівати до віденських почтових урядів. Всі вони правильно оплачені, але заадресовані: „До дорогого св. Миколая", або „До любого малого Ісусика з Ялинки". Тут не помагають адресові книги, хоч адреса ясна. Почта не знає, де шукати адресатора і листарі розносять такі листи до багатших віденців, що мають добре серце й не мають дітей. І тому діти, що просять білої булочки, овочів, оловяних вояків, барабанчик, лялечку, завжди дістають від св. Миколая чи на Ялинку те, чого вони просять. Навіть лист, в якому малі клієнти просять, щоб св. Миколай приніс полекшу в недузі їх матері, теж приносить успіх, бо ті віденські лікарі мають добре серце і коли їм листар принесе такий лист, негайно спішать із поміччю.

Таким чином віденська почта виконує теж і добродійну діяльність.

Завіщання банкира Фрікара.

Париський банкир Фрікар, що нещодавно помер, залишив цікаве і оригінальне завіщання. Капітал 600.000 франків призначив на допомогу... поганим учням.

У свому завіщенні Фрікар пише, що сам він був поганим учнем і пять разів мусів зміняти шкільні заведення. Це одначе не перешкодило йому стати загально поважаною, а згодом багатою людиною. Тому він рішив перед смертю подумати про таких-же як і він поганих учнів. Процент від капіталу призначив він на професіональну підготову для 10 найгірших учнів париських шкіл, з тою умовиною, що учні ці матимуть вроджені здібности в означеному напрямку.

Процес Совітів за царські скарби.

Підчас большевицької революції нищили „революціонери" на право і ліво все, що тільки вдалося. Нищили панські маєтки, палати, царські уряди, тільки грошей ніхто не нищив. Навпаки за грішми тоді побивалися немениче як підчас царських часів. Зовсім непролетарське замилування до грошей і до скарбів залишилося совітському урядові і донині. Бо саме тепер, майже по двацяти роках совітський уряд побивається за давні „буржуазні" скарби.

Недалеко румунського містечка Бальчік змагаються совітські кораблі-двигарі видобути з морського дна корабель „Цар Петро Великий", затонувший підчас революції. Кораблем „Цар Петро Великий" їхав до Царгороду ген. Врангель після свого невдатного протибольшевицького повстання. Недалеко румунського берега той корабель затонув із невідомих причин. Совітський уряд звернувся недавно до румунської влади, як спадкоємець царської Росії, не тільки з претенсіями до корабля, але й до скарбу, який затонув разом із кораблем. Тому просить дозволити йому добути згаданий корабель із морського дна.

Нові спадкоємці скарбу.

Ця вістка викликала в Румунії величезне зацікавлення, бо відомо, що на затопленім кораблі містилася ціла каса ген. Врангля. Скарбницю, яку вивезли в останній хвилині перед большевиками, оцінюють у Румунії на 400 міліонів леїв.

На превелике диво перед кількома днями зголосилася до румунської влади жінка б. властника корабля Голяницька, якої муж згинув підчас большевицького повстання без сліду і досі не дав про себе знаку життя. Тепер жінка власника зголосила свої претенсії не тільки до корабля, але й до затопленого скарбу. Бо на підставі румунських законів тільки вона, жінка б. власника має всі права до корабля. Також і 22-літний син Голяницької виступив із своїми претенсіями, щоб, ще скріпити домагання матері. Для пояснення мусимо відмітити, що тепер і мати і син є вже румунськими громадянами і внесли скаргу проти СССР до суду в Букарешті. Одначе румунський суд признав себе некомпетентним вирішувати цю справу і переслав її до Міжнародного Трибуналу в Газі.

Ясно, що цей процес за царські гроші викликав велике зацікавлення.

—o—

ЧОЛОВІК, ЩО 15 РАЗІВ ЗАГЛЯДАВ СМЕРТИ В ОЧІ.

Андре Діпі з Ліону, який тепер має 28 літ, не може нарікати на брак щастя в житті. За десять літ пятнацять разів заглядав він смерти в очі і за кожним разом просто чудом рятувався перед смертю.

За такий розмірно короткий час був він 15 разів жертвою важких випадків. Хоч він людина незвичайно обережна, попадав завжди в такі ситуації, що стояв на порозі між життям і смертю. Дивним дивом кінчилося завжди на малих ранах. Останній випадок трапився Андре Діпі перед кількома днями. Він попав у зудар двох вантажних авт і здавалося, що з нього лишиться тільки розчавлена маса. Коли його видобули спід останків авт, виявилося, що ціле нещастя покінчилося на легких, нешкідливих ранах, так, що Андре відразу відвезли домів і залишили під домашньою опікою. Перший нещасливий випадок трапився Діпіеві як він мав 18 літ. Тоді динамітова експльозія поранила йому око. Небавом випав він із авта в повному розгоні. Відтак топився він на морі, віхав автом на дерево, при чому віз розбився на кусні, він вийшов зовсім ненарушений. Згодом переїхав його поспішний поїзд, але Діпі вийшов знову з життям. Щастя не покидало його досі, та невідомо, чи на будуче теж Діпі шукатиме собі зачіпки зі смертю і чи щастя далі буде до нього усміхатися.

—o—

ЦІКАВИЙ РОМАН.

37 літ тому молода та вродлива графиня Арко зустрілася на балі в Мінхені з англійським военним аташе Петі. Молоді люди закохалися одно в одному, але родичі панночки не погодилися на подружжя з чужоземцем, хоча він був дипльоматом і старшиною. Графиня Арко піддалася волі родичів і вийшла заміж за князя Ліхновського, будучого німецького посла в Льондоні. Аташе посольства п. Петі одружився з англійкою.

Княгиня Ліхновська і майор Петі час-до-часу стрічалися в Льондоні. В серпні 1914 р. князь Ліхновський вручив англійському міністрові закордонних справ ноту з виповідженням війни. Майор Петі пішов на фронт.

Князь Ліхновський помер в 1923 році. Майор Петі розвівся з жінкою в томуж 1923 році. В жовтні того року, майор Петі приїхав до Мінхену і знову зустрівся з вдовою Ліхновською в тому самому домі, де вони познайомились 37 років тому. Коли посивілий вже майор Петі запропонував немолодій вже п. Ліхновській подружжя, вона поблідла, але без надуми згодилася. Вінчання відбулося кілька днів тому. Княгиня Ліхновська переїхала жити мин. тижня до Льондону.

КОНСКРИПЦІЯ... ПТИЦЬ.

Льондонське орнітольогічне товариство ствердило, при допомозі приблизних обчислень, що в цілій Англії є тепер коло 200 міліонів птиць, значить учетверо більше, як людей.

В інших державах, нпр. у Франції птахів багато менше, бо тільки в Англії закони гостро карають за знущання над крилатими сотворіннями та за нищення їх гнізд.

В одному тільки Льондоні нараховують 3 міл. птиць, з того 1,800.000 воробців, 300.000 диких голубів, 35.000 домашних голубів і т. д.

Експерти орнітольогічного товариства нараховують усіх птиць на цілому світі на 15 міліардів.

Поклик Краєвого Товариства ім. Маркіяна Шашкевича в Золочеві.

До Українського Громадянства!

Уся Галицька Волость святкує в 1937 р. незвичайний ювилей: 100-ліття появи **„Русалки Дністрової"** — події, що стала передвістником великої доби Галицького Відродження. Святкування цього далекосяглого своїм значінням ювилею — це частина великого культу М. Шашкевича, як Пробудника Галицької Землі, культу, що позначився від часу Його смерти такими імпозантними виявами, як переселенням в 1893 р. тлінних останків Поета з Новосілок Лиських до княжого Львова, відтак поставленням у 1935 р. памятника на Його могилі, далі звигненням у 100-ліття Його смерти памяткового хреста — символу Відродження на Підлісецькій Білій Горі.

І оце знову в 1937 р. святкує Галицька Земля память Маркіяна в 100-ліття видання Його „Русалки Дністрової", першої в Галичині книжки в українській народній мові. Численні свята в цілому краю та великий, небуденний досі, бо 30-тисячний народній здвиг підчас цьогорічного Маркіянового Свята на Білій Горі — це пророчистий доказ глибокого, виїмкового культу і пошани, що її складає свому Пробудителеві пробуджена до нового життя нація.

Ювилейний 1937 рік добігає небавком кінця, а Маркіянові свята проходять далі в багатьох місцевостях краю, бож багато місцевостей не встигло ще досі віддати свого поклону великому Синові Галицької Землі.

Цьогорічне ювилейне святкування 100-ліття „Русалки", хоч прибрало імпозантні, масові форми, всеж не залишає здебільша ніяких тривких, наявних слідів, як це було в минулих ювилейних роках, зокрема в 1911 р.

Вважаючи, що 100-літній ювилей **„Русалки Дністрової"** — передвістника відродження української нації по цей бік Збруча, є ювилеєм виїмкової ваги, Краєве Т-во ім. Маркіяна Шашкевича в Золочеві, як покликане до плекання культу Маркіяна Шашкевича, закликає Українське Громадянство, зокрема всі культурно-освітні та кооперативні установи, святкувати далі 100-ліття появи **„Русалки Дністрової"** в усіх навіть найменших закутинах краю.

У звязку з цим Т-во проголошує теж **1938 рік ЮВИЛЕЙНИМ РОКОМ „РУСАЛКИ ДНІСТРОВОЇ"**, так, щоб усі місцевости Галицької Волости мали змогу відсвяткувати в себе Маркіянове ювилейне свято.

Зокрема закликає Т-во вшановувати память Маркіяна не тільки академіями, походами і т. п., але в першу чергу затривалювати її трівкими памятками, як називанням Його іменем окремих товариств, вулиць, садженням пропамятних дерев, головнож вмуровуванням **пропамятних таблиць**.

Коли минулі Маркіянові роки позначились такими збірними виявами Його культу, як здвигнення памятників — одного у столиці нашої Землі, другого на Білій Горі, то нехай цей ювилейний рік залишить по собі тривкі памятки культу Маркіяна в кожній нашій українській місцевості, як пророчисте свідоцтво, що Маркіянові ідеї стали вже власністю цілого українського народу і що ввесь український нарід змагає до здійснення основної Маркіянової ідеї: **„Збрататися з повним ясним сонцем"**.

Виділ Краєвого Т-ва ім. Маркіяна Шашкевича в Золочеві:

Д-р Ваньо Теодор вр. — заст. голови. **Величко Микола вр.** — секретар.

Комуністи намагалися захопити Танжер.

Міжнародня поліція Танжеру викрила комуністичну змову, що змагала до опанування Танжеру шляхом перевороту, в якому мала співпрацювати залога совітського корабля, що в тому часі мав причалити до танжерської пристані. Переворот організував член виконавчого комітету комінтерну Юлій Торверо.

•

(г) Пристань Танжер положена в еспанському Мароку над Гібральтарським проливом, становить разом з околицею невтральну смугу. З огляду на велике стратегічне значіння південного берега Гібральтарського проливу, його не прилучили до Франції, щоб не давати їй ключа Середземного Моря. Признаючи Франції протекторат над Мароком, великодержави віддали північну частину краю під протекторат Еспанії — як слабої держави — а Танжер, що замикає вхід до Гібральтарського проливу від Атлянтійського Океану, зробили невтральною смугою. Ця область номінально підлягає подібно як еспанське Мароко — мароканському султанові, але адміністрація є в руках представників місцевого населення під контролею консулів держав заінтересованих у плавбі по Гібральтарському проливі.

Комуністи хотіли мабуть вихіснувати обставину, що Танжер — як зневтралізована місцевість — не має військової залоги, тому легко буде його захопити та що евентуальна пізніша акція з метою: привернути у Танжері давний стан буде нелегка, бо вимагатиме порозуміння кількох держав, що в теперішних умовинах є малонадійне.

Опанування Танжеру було би дало валенсійському урядові вигідну базу в далекому запіллі національної Еспанії, відкіля він міг би вести диверсію проти національних військ. Якби Танжер попав у руки комуністів, національне командування мусіло би забрати з фронту до південної Еспанії та до Марока частину військ та зосередити у Гібральтарському проливі морські й летунські сили, які тепер нападають і блькують побережжя червоної Еспанії. Тим способом червоний Танжер міг відограти подібну ролю, як недавно зліквідована північна червона армія, що стягала частину національних збройних сил, облегчуючи положення червоних на головному фронті.

По широкому світі.

Британський король Юрій VI. виголосив перед обома законодатними палатами велику престольну промову, в якій торкнувся справи Еспанії, Далекого Сходу, безробіття і дозброєння та заповів недалеку подорож до Індії.

Німецький уряд зорганізував — як подають з французьких джерел — окреме бюро арабських справ при міністерстві закордонних справ, щоби разом з Італією підтримувати арабську справу в Палестині. У Римі та в Берліні все заперечують.

В Палестині знову скріпився терористичний рух.

Єгипетський король Фарук повернеться з з Фарідою Сульфікар 16. січня.

Д-Р АНТІН ГАРАСИМІВ.

Помилувані по смерти.

СПОМИН З 1914. Р.

З початком жовтня 1914. р. спромоглася австрійська армія, що у вересні відступила була перед переважними силами російської армії поза Карпати, на офензиву проти російської армії.

Дня 8-го жовтня 1914. р. два австрійські полки перейшли границю Бескиду та в селі Тухолька в пятницю 9-го жовтня 1914. зударилися з частинами російської армії, що займали там укріплені позиції.

Земля вкрита була снігами вище колін: сніг безнастанно падав і то так густо, що на 50 метрів не можна було бачити людини і тому прийшло до обосторонної густої стрілянини аж тоді, коли австрійці підійшли до перших хат Тухольки, на яких 200 кроків від московських позицій.

На таку малу віддаль артилерія не мала роботи, зате жваво тарахкали з обох сторін машинові та ручні кріси.

Коло 14. год. москалі відступили на північ у напрямі на Сколе, полишивши в Тухольці своїх 12 убитих. Переможні австрійці начислили були 32 убитих та 151 ранених.

По кількаденнім відпочинку австрійці пішли вперед та занявши Синевідсько Вижне, дня 17. жовтня вже до полудня виарештували одинацятьох найповажніших господарів цього селарадних враз з війтом. У понеділок дня 19-го жовтня відбувся воєнний суд над цими господарями. Як фаховий суддя-правник виступав пок. д-р Загурський, а головним свідком обвинувачення був тамошній поселенець — Мусик.

На основі признання обвинувачених і свідоцтва Мусика, устійнив суд, що обвинувачені давали поміч російській армії, яка там кватерувала понад місяць, доставляючи підвод, робітників тощо.

Всіх 11-ох засуджено на кару смерти — мали їх повісити. Довідавшись про присуд, ціле село збіглося. Плач, зойки рідні та знайомих були би зрушили колишніх бісурмен-татарів, та не зворушили вони австрійської „хороброї" команди, що свої невдачі на полі бою через невмілу команду, звалювала на рахунок буцім то зрадливого і прихильно до Росії настроєного населення.

Присуд виконано до двох годин від його оголошення, дарма, що міжнародні договори як конвенція женевська і гаська визнані також Австрією, виразно постановляли, що населення місцевостей занятих ворожою армією обовязане піддаватися її наказам „що зрештою нагаями, штиками, прикладами, розстрілами чи шибеницями має змогу вимусити і право послугу у населення.

Так згинули не якісь москвофіли, але всі свідомі українці (а Синевідсько ціле населення є свідомо українське), що їх сини були в австрійській армії і за Австрію наставляли свої груди. Нашим мученикам шнур не дав навіть змоги промовити останнього слова.

Згадані вище постанови міжнародніх конвенцій, дали відтак право — зрештою зовсім справедливу підставу і мотив для присуду воєнного суду у Відні, що на домагання нашої парляментарної репрезентації, поновив карне слідство супроти повішених, а перевівши другу розправу всіх тих повішених мучеників звільнив їх від вини.

Гіренька муштарда по обіді!

Такою самою смертю згинули ще вчасніше в Тороньні на Угорщині о. Березовський, писар громадський Кобилянський та селянин Жабюк утікаючи перед москалями. Їх приарештували на Мадярщині та признали за російських шпигунів тому, що в одного з них знайшли коробочку сірників „мадярського походження", а це свідчило про те, що вони кілька разів перекрадалися через Карпати та доносили москалям про рухи австрійської армії!! Судив їх той сам суд, що пізніше судив синевідчан! І цей присуд по переведенні в Стрию в 1917. році нової розправи, ухилено і всіх трьох тих покійників звільнено від вини.

Нехай цей спомин буде за китицю квітів на могили тих мучеників та за слово співчуття українського громадянства для членів рідні мучеників.

Відкриття підкарпатського сойму.

Вчора в Ужгороді відбулося торжествене відкриття першого засідання підкарпатського сойму. Губернатор вказав короткою промовою на цю велику історичну хвилину для Підкарпаття. Потім прийнято постанови в ріжних справах економічної і соціяльної натури.

З українського студентського життя у Варшаві.

Високоповажаний Пане Редакторе!

У звязку з замітками в „Ділі" про життя У. С. Г. у Варшаві в чч. 29 з 17. X. і 235 з 24. X. ц. р., до яких вкрались деякі неточности, просимо для вірного зорієнтування українського громадянства в порушених у них справах помістити отсі наші завваги:

В дні 9. X. ц. р. відбувалися в домівці У. С. Г. **не** загальні збори, а звичайні ширші сходини, на яких виголосили світоглядовий та інформативний реферат члени Управи У. С. Г. і щойно **після нього** забирали голос у дискусії новоприняті студенти і гості, м. і. п. проф. д-р М. Кордуба. Коли йде про дискусію над „консолідацією українського студентства у Варшаві", то треба її розуміти як змагання до дальшої, ще більшої організаційної справности і внутрішньої суцільности членства У. С. Г. Про якенебудь „дотеперішне розбиття" українського студентства у Варшаві не може бути мови, бо вся місцева й активна студ. молодь морально і фактично зорганізована в **одинокому** варш. студ. товаристві, яким є Українська Студ. Громада.

Дотично замітки про У. С. Г. в „Ділі" з 24. X. п. р. інформуємо: На звичайних ширших сходинах, на яких відчитано реферат п. н. „Жидівська проблема в Україні", в дискусії **між іншим** був висказаний погляд Управи У. С. Г., що українське студентство не мішається до польсько-жидівських авантур в університеті і члени У. С. Г. приняли його однодушно до відома. **Ніхто з членів Управи У. С. Г.**, яка завжди виступає солідарно — **не намагався** „в некультурній формі переносити ендецькі методи на наш грунт"; зате початково один новопринятий і незорієнтований у ситуації студент (покищо лиш гість У. С. Г.) висказав власну гадку, яку відтак, діставши вияснення, змінив, погоджуючися вповні з усім студентством У. С. Г.

ЗА УПРАВУ УКРАЇНСЬКОЇ СТУД. ГРОМАДИ У ВАРШАВІ:

Вітошинський Борис, голова. **Штуль Олег,** за секретаря.

Алькоголь вироджує раси й веде до загибелі

Суд уневажнює масово виленські розводи.

Окружний суд у Варшаві видав присуд у сензаційному розводовому процесі проти вищого військового старшини В. Його жінка внесла до суду позов у справі уневажнення „виленського" розводу, що його виєднав її чоловік без її згоди та відома. Суд уневажнив розвід. Слід згадати, що в останньому часі окружний суд у Варшаві уневажнив масово „виленські" розводи.

Конґрес Професійних Союзів у Польщі

В УКРАЇНСЬКІЙ СПРАВІ.

Як ми вже повідомляли, у днях 23. і 24. жовтня ц. р. відбувся у Варшаві VI. Конгрес клясових професійних союзів. Як довідуємось, конгрес прийняв окрему резолюцію в українській справі, яка проте в польській пресі, включно з „Роботніком" не появилася: появилися тільки привіти конгресу для червоної Еспанії.

Для інформаційних цілей подаємо текст тієї резолюції:

VI. Конгрес професійних союзів пятнує **політику шовіністичних кругів на землях замешкалих українським населенням, які під претекстом рятування загроженої польщини, замість творити умовини гармонійного співжиття двох народів, дотеперішні взаємини ще більше загострюють. Польсько-українська боротьба не лежить в інтересі робітничої кляси і тому кляса ця її найрішучіше осуджує.**

Від українських робітників вибраний до Центральної Комісії п. П. Буняк зі Львова. Промовляв на конґресі ред. І. Квасниця.

Протикомуністичний договір Японії з Італією.

ТОКІО, 27. 10. ПАТ. Орган військових кол „Кукумін" запевняє, що вже закінчено приготування у справі заключення японсько-італійського протикомуністичного договору. Мін. Гірота предложить дня 2. листопада ц. р. проєкт цього договору раді міністрів до апробати. Договір оголосять мабуть 25. листопада в роковини заключення німецько-японського договору.

Димісія мін. Шахта?

ПАРИЖ, 27. 10. ПАТ. Авас повідомляє з Берліна: Підчас гостини в генерального консуля Злучених Держав у Берліні мін. Шахт буцімто заявив, що подався до димісії як міністр господарства Німеччини затримуючи лише становище президента Німецького Банку. Мін. Шахт додав, що цю вістку оголосять нині або завтра.

—o—

ВІЗИТА МІН. ШМІДТА У ВАРШАВІ.

ВАРШАВА, 27. 10. ПАТ. Нині в полудне австрійський секретар закордонних справ Ґвідо Шмідт склав візиту прем. Складковському. В год. 1-ій склав вінець на могилі невідомого вояка. Опісля приняв його на авдієнції президент Польщі.

Метою візити затіснити культурні взаємини між Австрією та Польщею.

—o—

ЯПОНІЯ НЕ ВІЗЬМЕ УЧАСТИ В КОНФЕРЕНЦІЇ.

ТОКІО, 27. 10. ПАТ. Японія офіційно відмовила участи в конференції 9-ох держав у Брюселі.

ПАРИЖ, 27. 10. ПАТ. Вчора вечором приїхав до Парижа Норман Дейвіс і відїхав нині до Брюселі на конференцію 9-ох держав.

—o—

СТРАШНА ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

ЙОКОГАМА, 27. 10. ПАТ. Електричний поїзд наїхав на юрбу, що прощала на двірці вояків, які відїздили на фронт. 22 особи вбиті, коло 10 тяжко ранених.

НОВИНКИ.

— **З нинішнім числом „Діла" (238)** висилаємо своїм точним Передплатникам черговий безплатний повістевий додаток за місяць жовтень: „ЧОРНА ІНДІЯ МОЛОДОЇ МУЗИ" — збірка новель „Молодомузців". Пригадуємо тим, що не прислали 25 сот. на кошти пересилки книжки, що треба буде їх долучити до найближчої передплати разом із новими 25 сот. на книжку за **місяць листопад**. Рекламації щодо цієї книжки Адміністрація бере на увагу **тільки до 14 днів.**

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського**, Львів, пл. Капітульна 3. І., телефон 254—46.

— **„Хром", Львів, вул. Руська 20.**, телефон 271-83 поручає по найдешевших цінах **футра** жіночі і чоловічі та всякого роду футряні шкірки, як також перефасоновує і перероблює ужвані футра за найновішими моделями. —?

— **З Наукового Товариства ім. Шевченка.** У пятницю 29. ц. м., год. 18, відбудеться у Бібліотеці НТШ засідання Етнографічної Комісії НТШ для вшанування памяти акад. В. Перетца з рефератом проф. Філярета Колесси.

— **Лисенко в радіо.** Для вшанування 25-ліття смерти Миколи Лисенка виступлять у неділю, 31. ц. м. в год. 16.05 у львівському радіо оперовий співак Михайло Голинський і піяністка Галя Левицька. В програму входять пісні та арія з опери „Тарас Бульба", а з фортепіянових творів І. Рапсодія, якої крім композитора ніхто досі в нас не грав. Авдиція триватиме 40 хвилин і буде трансмітована на всі стації Польського Радія.

— **Кооперативний равт,** що його влаштовує Товариство Українських Кооператорів у Львові, відбудеться 30. жовтня в салях Народнього Дому при вул. Рутовського ч. 22. Початок точно в год. 21, стрій довільний, буфет у власній управі. Равт почнеться відспіванням кооперативних пісень хором „Сурма" під проводом п. О. Плешкевича і промовою голови Товариства інж. Юліяна Павликовського на тему: „Кооперація і демократія". На дальшу програму равту зложаться стилізовані народні танці, які виведе п. Олена Заклинська, продукції хору жіночих ревелерсів, товариські забави і танці. Дохід з равту призначений на культурні цілі. Хто не дістав карти вступу, може зголоситися до канцелярії Товариства Українських Кооператорів, Львів, ул. Техніцька 1, кімната ч. 15.

— **Теіко Ківа,** феноменальна японська співачка виступить 4. листопада ц. р. в опері Пучінія „Мадам Батерфляй" у Львові. Крім того співатимуть тенор з Варшави П. Варва, баритон Романовський і п. Галінська.

— **Краєва нарада книговодів-українців** відбудеться в пятницю 29. жовтня ц. р. у справі законопроекту про дипльомованих книговодів. Нараду скликано на год. 18-ту (6-ту вечором) у домівці Р. С. У. К. при вул. Техніцькій ч. 1. На цій нараді українські книговоди висловлять свою думку про законопроекти уряду і польських організацій та займуть до них своє становище.

— **Концерт М. Дуди в Рівному.** Дня 31. ц. м. з год. 2. в салі театру Зафрана в Рівному відбудеться на бажання громадянства ще один концерт оперового співака М. Дуди в супроводі сопрана М. Дубрівної. Дохід з концерту призначений на дітей українських шкіл в Рівному.

— **Музичні стипендії.** Дирекція та педагогічна рада львівської музичної консерваторії ім. Карла Шимановського (вул. Коперника 9) рішила створити в честь свого ідейного покровителя бл. п. Карла Шимановського чотири стипендії річно для вбогих, але талановитих учнів клас: 1) гри на фортепіяні, 2) гри на скрипці, 3) сольоспіву, 4) композиції. Стипендії в формі безплатної науки вищезгаданих предметів у цій консерваторії будуть надані в другій половині листопада ц. р. при помочі публичного конкурсу. Інформації подає та приймає зголошення секретаріят консерваторії (вул. Коперника 9) до 6. листопада ц. р. в годинах від 16—18.

— **„Дніпро“**, політичний громадський двотижневик, появляється з днем 25. жовтня ц. р. в Коломиї. Видає В-во „Веселка“, редагує колеґія, за редакцію відповідає Волод. Шокалюк. Адреса Редакції й Адміністрації: Коломия, вул. Закупілева ч. 63. — Зі змісту виходить, що „Дніпро“ видають еміґранти-уенерівці.

— **Наслідки студентської демонстрації.** У звязку з авантурами, які були недавно в авлі львівського університету на інавґурації академічного року, вивісив ректорат відозву, в якій назвав ту демонстрацію публичною образою не тільки ректора і цілого сенату, але й запрошених гостей. Аж до вияснення ректор припинив усі університетські врочистости та заповів, що відмовить участи у всіх імпрезах, які влаштоуватиме академічна молодь. Одночасно ректор скликав засідання малого академічного сенату, покликавши до переслухання голов деяких студентських орґанізацій. Ректор університету д-р Кульчинський подався до димісії.

— **Новий костел** посвятили у Байківцях біля Тернополя. На посвяченні був віцевоєвода Нефокульчицький і староста Адамський.

— **Збаламученим селам забаглося гербів.** Під впливом польсько-шляхотської пропаґанди деяким солтисам т. зв. ходачково-шляхотських громад перевернулося в голові і вони внесли до міністерства внутрішніх справ подання, щоби міністерство признало тим селам право вживати власні герби. Міністерство відмовило цьому проханню, тому, що польська геральдика не знає подібних відзначень села, а гербами користувались тільки міста або краї.

— **Відгомін вуличних заворушень** ще не промовкнув у львівських судах. Перед окружним суддею д-ром Майковським відбулася розправа проти 13 осіб, що у квітні м. р. брали участь у битті шиб і нищенні ліхтарень у жовківській дільниці, при чому знищили поверх 200 шиб. Двох обвинувачених Бойка і Диду з причини малолітности засуджено на уміщення в домі поправи, інших на кару вязниці від 2—6 місяців.

— **Не вільно критикувати шкільних орґанізацій.** Міністерство освіти оголосило цікавий обіжник до вчительства у справі шкільних орґанізацій. Заборонено прилюдну критику учнівських орґанізацій у школах, тому, що відемні вислови вчителів про поодинокі орґанізації є непедагогічні. А як ті орґанізації часто заслугують на догану?

— **Підкинула дитину в церкві.** У притворі церкви в Самборі найшли клунок, а в ньому 10-місячну дівчинку. Дитиною заопікувалася місцева захоронка, за матірю шукає поліція.

— **Поліціянти обовязані показувати значки з числами.** Головний комендант державної поліції у Варшаві ген. Кордіян-Заморський видав приказ усім функціонерям поліції у справі показування евіденційних значків. Поліціянти обовязані показувати значки з числами на домагання третіх осіб, навіть не в службі, а якщо це звязане з їх поведінкою.

— **Добрий почин.** Українська еміґрація, що ґуртується при відділі УЦК. у Плотичному, пов. Сувалки розпочела будову власної домівки. В ній знайдуть приміщення: бібліотека, дитячий садок, буде театральна саля і мешкання для старших віком і нездібних до праці.

— **Як це було в Томашівцях?** „Век Нови“ з 26. ц. м. (ч. 10.933) пише, що в селі Томашівцях пов. Калуш дійшло минулого тижня до таких подій між українським і польським населенням на національно-релігійнім тлі. Ева Щур з Томашівець поставила великий дубовий хрест на кусинку свого ґрунту. Цей хрест мав посвятити римо-кат. священник. На цю вістку українське населення пішло з церковною процесією на посвячення хреста. Одначе фундаторка рішуче спротивилась і посвячення хреста не відбулося. Опісля в ночі кількох українських хлопців мали викопати хрест, що його уфундувала Ева Щур і закопали новий хрест з написом в українській мові. Обурені поляки з Томашівець не хотіли зрезиґнувати зі своїх прав. Наслідком жалюгідних подій поліція арештувала багато українців під закидом профанації релігійних почувань.

— **Кара за рільний страйк.** Перед судом присяжних у Львові відбулася розправа проти Івана Осмака і Мошка Зальцмана з Немирова, що були вже карані за комунізм. Цим разом закинули їм нелеґальну орґанізацію рільних страйків у Равщині. Обох засудили по 6 літ вязниці.

— **Зловживання в галицькій електрівні.** В Галичі припинено в урядуванні директора міської електрівні Миколу Левицького. Закидують йому „недокладности в касових книгах.

— **Що може трапитись лікареві.** Львівський окружний суд розглядав справу лікаря з Янова під Львовом, д-ра Едварда Вітліна. В нього служила Фр. Богданецька, що мала нареченого Ом. Сербу зі Львова. Одної днини заявила Богданецька своєму нареченому, що лікар В. при помочі якогось наркотика доводив її до полових зносин. Тоді Серба поїхав до лікаря й зажадав виснень, одначе він не хотів навіть говорити, а ще й ударив Сербу. Тоді ще надбіг М. Кідацький і разом з лікарем побив Сербу аж до втрати свідомости. Від побиття Серба захорів душевно. Його відвезли на Кульпарків і там він помер на запалення легенів. Розправу відложили задля доповнення слідства.

— **Перед вибором бурмістра в Галичі.** У звязку з опорожненням становища бурмістра міста Галича відбудеться в найближчих днях доповняючий вибір. Як повідомляє ПАТ, найповажнішим кандидатом на це становище є кпт. Юзеф Сойка, б. леґіоніст і провінціяльний діяч.

— **За ділання на шкоду вірителів.** Станиславівський суд засудив на кару 3-місячного арешту лікаря д-ра Нафталія Рота за ділання на шкоду вірителів. Д-р Рот спричинив кілька літ тому самоходовий випадок і цивільний суд признав жертвам випадку відшкодування в сумі 34.000 зол. Щоб унеможливити вірителям зреалізування їхньої претенсії, д-р Рот продав свою реальність.

— **Біснуватий перед судом.** Станиславівський суд займався справою Михайла Ганаковського із Бортник товмацького повіту, який в червні ц. р. стрілив крізь вікно і тяжко ранив місцевого купця Мошка Ренера, коли разом з іншими жидами відмовляв молитву. Слідство виказало, що Ганаковський терпить на умову недугу, вірячи, що на його життя всі чигають, і часто заходив до знахорки Марії Хромей за порадою. Знахорка сказала, що в ньому сидить біс, якого можна вигнати тільки при помочі побожних людей. Ганаковський повірив, причім набив собі до голови, що саме побожні чигають на його життя. Тому рішив убити найпобожніших у селі людей, а саме священника о. Балицького і жида Реннера. В тій цілі він роздобув у свого сусіда Івана Квоки кріс і стрілив насамперед до Ренера, коли він на шебас молився. Тепер окружний суд припинив слідство проти Ганаковського і на основі лікарського рішення і звелів відставити його до шпиталю в Кульпаркові. Зате рішено потягнути до судової відповідальности Івана Квоку за те, що позичив кріс Ганаковському.

— **Буде тепла зима.** В околицях Галича зацвили масово фіялки та інші квіти. Населення надіється пізної й теплої зими.

— **Таємне вбивство комуніста.** Перед кількома днями знайшли в дрогобицькім лісі тіло невідомого мужчини. Секція виявила, що він згинув від куль. Тому відпав здогад про самогубство з причини нещасливого кохання. Одночасно слідство виявило, що вбитим є 20-літній Манес Крон, відомий комуніст, який недавно вийшов зі золочівської вязниці.

— **Краєва хроніка.** У хаті 70-літнього прошака Андрія Стафи в Ряшеві вибухла пожежа. Прошак утратив притомність і згорів у вогні. — В Олієві зборівського повіту згоріла загорода господаря Жука. Вогонь спричинив 10-літній син господаря, умово хорий, що виніс із хати вуголь і бавився ним на подвірі. — В мешканні Волод. Ковальчика в Тернополі на Новому Світі залишені без опіки малі діти спричинили вогонь і зачадилися. Двоє з них померло. — В Тернополі помер нагло урядовець маґістрату, 21-літній Ст. Кубраковський, наслідком затроєння крови після вирвання зуба. Із громадської вязниці в Озірній пов. Зборів утік арештант, Йосиф Назанський.

— **Найшов 5.000 зол. у трамваю.** Тарнівський торговельний агент їхав у Львові трамваєм до поїзду. Мав із собою валізку, до якої була привязана течка. Ще перед двірцем шнурок розвязався і агент висів із трамваю оставляючи течку, в якій було 5,000 зол. готівкою і векслі. Течку найшов робітник, що їхав тоді трамваєм і став на площі перед двірцем перераховувати гроші. В тій хвилині прибіг власник течки, якому робітник віддав її, лише домагався знахідного. Власник дав робітникові лише свою візитівку, бо спішився до поїзду. Всів до вагону із віднайденими грішми вже в останній секунді.

— **Наслідок довгого гуляння.** У Святкові біля Полоцька у господаря Сюди відбувалося весілля. В забаві брала участь також служниця господаря, танцюючи „до загину“. Нараз вона впала з перетомлення і запала в сон, з якого досі не збудилася. Так спить вона вже другий тиждень.

— **Відповідь проф. Пікара.** Як повідомляють із Брюкселі, проф. Пікар виладив уже відповідь на комунікат орґанізаторів польського лету до стратосфери. В дуже гострих словах він відмовив польському комітетові кваліфікацій називати його проекти нереальними і представляє перенятгя його проектів та винаходів орґанізаторами польського стратосферичного лету. Відповідь проф. Пікара перешле бельґійська агенція польській пресі.

— **Наслідки алькоголю.** Як відомо, алькоголь робить часто із людини свиню, але мало відомо, що пяна свиня стає кровожадною бестією. В румунському селі Ігероаза попилися свині, наївшись відпадків від фабрикації вина. Під впливом алькоголю звірята попали в таке роздразнення, що коли 64-літня господиня Марія Ґройческу хотіла їх розігнати, свині кинулися на неї і пошматували зубами. На поміч надбігли люди, одначе застали тільки останки тіла, яке догризали пяні свині.

— **Дегенерат.** В Гамбурзі та в найближчій околиці якийсь садист допускається від довшого часу злочинних практик на малолітніх дівчатах, які заманює за місто. Коло 20 дівчат у віці 7 до 13 літ стало вже жертвою цього деґенерата. У всіх випадках злочинець поводився однаково. Доконавши злочину, він всаджував кожну дівчинку до потягу на найближчій стації та відсилав назад до міста. Налякані дівчата не вміли навіть подати, де вони були. Поліція не викрила покищо злочинця.

— **Есперанто офіціяльною мовою Евхаристичного Світового Конгресу.** В травні 1938. р. відбудеться в Будапешті 34-ий Евхаристичний Світовий Конгрес. До Будапешту зїдуться представники й делеґації всього католицького світу. Та лиш маленький відсоток приїзших гостей знатиме мадярську мову. Також нечисленні вибранці між господарями й гістьми будуть знати світові мови, як англійську, французьку, німецьку. Щоби зменшити неприємности ріжномовного хаосу й влекшити чужинцям-учасникам конґресу безпосереднє порозуміння з мадярським населенням, орґанізаційний комітет конґресу признав також міжнародню помічну мову есперанто офіціяльною мовою конгресу. Добрий досвід з есперантом у цьому напрямі зробила вже Мадярщина в часі міжнароднього пластового здвигу т. зв. „Джемборі“, що відбувся там в 1933. р.

Театри.

Великий Театр:

Четвер 28. X. год. 8. Одиноквй виступ румунського хору „Кантарea Романіеі“.

Пятниця 29. X. год. 7.30 веч. „Завтра неділя“.

Театр Ріжнородностей:

Четвер 28. X. год. 7.30 „Жабоньва“.

Пятниця 29. X. год. 7.30 веч. „Жабоньва“.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

БЕРЕЖАНИ:

28. X. Орленя.
29. X. Княжна чардаша.
30. X. Шалапут.
31. X. Довбуш.

З Бережан іде театр до Золочева.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ГУСАКІВ:

28. X. Воскресення.

ПЕРЕМИШЛЬ (саля Робітничого Дому):

3. XI. Хмари.
4. XI. Маруся Богуславка.
5. XI. Ніч під Івана Купала.

З Перемишля Театр виїздить на Лемківщину — Дубецько, Динів, Березів, Санік, Риманів, Лісво.

КІНА.

АПОЛЬО: „Країна кохання".
АТЛЯНТИК: „Кід Галягад".
ВАНДА: „Шифра 77", „Бенгальський тигр".
ҐРАЖИНА: „Мельодія закоханих сердець" і „Страдіварій".
ЕВРОПА: „Гільтайська трійка".
КАСІНО: „Ескапада" з Марл. Дітріх.
КОПЕРНИК: „Знахор" на осн. повісти Доленґи-Мостовича.
МАРУСЕНЬКА: „Домашня загибель".
МЕТРО: „Сан Франціско" та ревія.
МІРАЖ: „Рай" комедія з Патом і Патахоном та Тібором Гальмаєм.
МУЗА: „Камелієва дама".
ПАКС: „Діти щастя" з Ліл. Гарвей.
ПАЛЯС: „Зоря Рів'єри" з Ерною Зак.
РАЙ: „Княжа".
РІЯЛЬТО: „Бурґтеатр".
СВІТ: „Легія пропащих" і „Бродвей Біл".
СТИЛЕВЕ: „Данило Бун" і ревія.
ТОН: „Втеча Тарзана".
УТІХА: „Тіні минулого" та ревія.
ХИМЕРА: „Танго залюблених". —

Концертове бюро М. Тірка:

29. X. Жінет Неве, 1. лавреатка конкурсу ім. Венявського.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(вул. Марійська 5).

„Теплиці, Шмекс, Піщани — славні живці Чехословаччини".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 28. жовтня 1937.

БЕРЛІН 17.00 Солісти, 19.10 Камер. музика; БІЛГОРОД 20.00 Чеські пісні, БУДАПЕШТ 17.30 Орх. концерт, 21.30, 22.00 Циг. музика, 22.25 Форт., ВІДЕНЬ 15.15 Для дітей, 17.15 Англ. пісні, 17.35 П'ять пісень Ірака, 18.55, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00 „Дон Хуан" оп. Моцарта, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Скр. сонати, 19.10, 20.00 Чар мельодії, скр., віол., форт., МІЛЯНО 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 Святочний концерт; РАДІО ПАРІ 18.00, 19.00 Театр Уляви „Андромаха" траг. Расіна, 22.05, 23.00 Камер. музика; РИМ 20.40 Розр. музика, 23.15 Танц. музика; ТАЛІН 18.30, 19.00, 20.00, 21.00 „Продана наречена" оп. Сметани.

Пятниця, 29. жовтня 1937.

БЕРЛІН 14.15, 15.00 Розр. музика, 17.00 Соната а-дур на скр. і форт. Франк-а, 19.10 Вальси і любовні пісні, хор, форт. дует, 21.10 Солісти; БУДАПЕШТ 12.05 Концерт балальайк. орх., 14.00 Скрипка, 18.10 Сальон. музика, 19.15 Нар. пісні, циг. орх., 20.45, 21.00, 22.00 Концерт симф. орх.; ВІДЕНЬ 17.00 Для дітей, 17.25 Солісти, 19.25 Легка форт. музика у вик. двох пяністів, 20.25, 21.00 Вес. вид.; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.30 Сопран, форт., скрипка, віол., 19.10 Вагнерівський концерт, 20.00 Твори Р. Штравса, орх., спів; КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття; МІЛЯНО 17.15 Форт., 18.50, 22.40 Розрвакова музика, 21.00, 22.00 „Шіо ді фортуна" муз. Фантазія Ля Роса Парода; ПРАГА 19.25 20.00, 21.00 „Дон Хуан" оп. Моцарта; РАДІО ПАРІ 18.30 Форт., 18.45 Пісні, 21.15 Камер. музика, 21.30, 22.00, 23.00 „На паризькій хвилі" розр. програма; РИМ 17.15, 18.50 Розр. музика, 21.00 22.00, 23.00 „Фавст" оп. Гуно-а.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 28. жовтня 1937.

6.15—8.00 Раннішня авдиція, 11.15 Для ліцеїв: Суїта, орх., форт., 11.40 Бетовен: Соната ґ-дур оп. 30 ч. 3., пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Легка музика. Полуд. денник, 13.45 Комунікат Хліб. Палати; 13.50 Легка музика з пл., 14.30 Спів. рецітал Степана Сміжка (бас) у супр. форт., 14.55 Біржа, 15.00 „Ольбрехтові лицарі", Музика з пл., 15.25 Біжучі вістки з міста і провінції, 15.30 Госп. вістки, 15.45 Гутірка музика з молоддю, 16.15 Сальон. музика у вик. квартету, 16.50, 19.50 Актуальна гутірка, 17.00 Знання і книжки: „Картезій", 17.15 Концерт солістів: форт., скр., 17.50. 18.00, 18.50 Спорт, 18.10 У таборі соколотурців, 18.20 Льв. молодь перед мікрофоном: Від Бескиду до Балтику; 18.30, 18.55 Програма на завтра, 18.35 Для сільської молоді; 18.40 Листи і програми, 19.00 Театр Уяви „Лоцман Клень"; 19.35 Дуети; 20.00 „Клівія" оперета Ніко Достала; у перерві коло год. 20.45 Веч. денник, Гутірка, 22.00 Боротьба за власне слово, літер. нарис Ант. Потоцького; 22.15 Камер. концерт: скр., альтівка, віол., форт., 22.50 Ост. вістки, 23.00 Із спікерового альбума.

Пятниця, 29. жовтня 1937.

6.15—8.00 Раннішня авд.; 11.15 Для шкіл: „Мапа"; 11.40 Форт. твори Шумана з пл.; 11.57 Сигнал часу; 12.03 Музика з пл., Полудн. денник, Кс. Я. Понятовський; 13.50 Легка музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Ольбрахтові лицарі, Музика з пл.; 15.20 Біжучі вістки з міста і провінції; 15.30 Госп. вістки; 15.45 Як працюють наші мами; 16.00 Гутірка з хорими; 16.15 Концерт військ. орх.; 16.50 Актуальна гутірка; 17.00 Англійська кооператорка; 17.15 Бусоні: Соната на скр. і форт., оп. 36. ч. 2 г-моль; 17.50 Огляд видань; 18.00, 18.05 Спорт; 18.10 Турист. інформатор; 18.15 Пісні у вик. Ядв. Япужівни, сопр. у супр. форт., 18.30, 18.55 Програма на завтра; 18.35 Люди та підсоння; 19.00 „Наполеон" Райналя, фрагм. 19.35 „Дон Хуан" оп. Моцарта; у перерві Веч. денник, Актуальна гутірка, Вимок із Байронового „Дон Хуана"; 22.15 Католицькі місії заборолом морального і сусп. ладу; 22.30 Легка і танц. музика з пл.; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Осінні акварелі, муз. репортаж.

БІРЖА.

Львів, 27. жовтня 1937.

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·38, 88·95, Доляри американські 5.29·00, 5.26·50, доляри канад. 5.29·00—5.26·50. Фльорени гол. 293·42—291·70, Франки фр. 17·95—17·45, Франки швайцарські 122.25—121·45, Фунти англ. 26·26—26·10, Ґульдени данц. 100·20—99·80, Корони ч. 17·50—16·50, Кор. дан. 117·19—116·35 Кор. норв. 131·95—130·95, Корони шв. 135·43—134·45, Ліри, італ. 22·00—21·20, Марки фінлянд. 11·61—11·20, Марки нім. 123·00 — 117·00, Шилінґи австр. 98·00—97·00, Тель Авів 26·20—25·90, Марки нім. срібні 128·00 — 122·00

Акції.

4 і пів проц. внутр. 55·38, 55·38, 55·63, 4 поз. інв. 1 ем. немот., 2 ем. 69·25, серія 83·25, 5 залізн. 60·00, 4 прем. доз. 38·90 консол. 58·75, 58·25, 58·50, дві ост. др.

Папери.

Банк Польський 106·00. Цукор 34·00 Вуголь 22·50, 23·00, Лільпоп 50·25, Моджеїв 10·00, Островець 25·00, Габербуш 41·00,

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 27. жовтня 1937 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·95 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. в опак.	3·00 зол.
1 кг. масла експ. вкл. в опак.	3·00 зол.
молоко	15—16 сот.
яйця (копа)	4·45 зол.

Тенденція на масло знижкова, на молоко та яйця вдержана.

ОПОВІСТКИ.

Виділ Української Студентської Громади в Кракові подає до відома всім довжникам допомогового реферату У. С. Г., які покінчили студії, що речинець вилачування рат з витягнених позичок, продовжено до дня 15. XI. 1937. Усіх довжників, які до того часу не вирівнають своїх залеглостей супроти Т-ва, або не вишлють жадного вияснення, з днем 15. XI. ц. р. передасться судовому поступованню. — За Виділ У. С. Г.: Лапичак Тома, голова, М. Кравчук, секр. 1933 3-3

Д-р Микола Слюзар, лікар, Брно, Чехословаччина; зложив через Адміністрацію „Діла" **зол. 100.— на Український Шпиталь; зол. 50.— на Українських Інвалідів і зол. 50.— на „Рідну Школу".**

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.